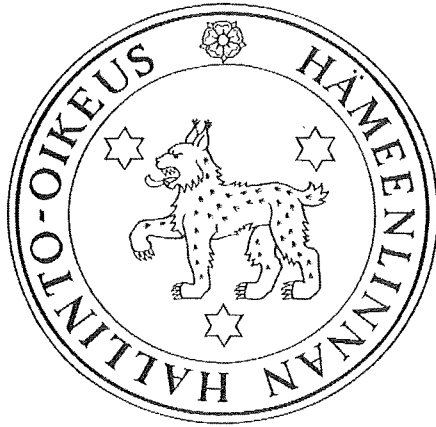

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös

Khall 10.5.2021 § 145 Liite 60

Annettu julkipanon
jälkeen**Antopäivä**
21.4.2021**Päätösnumero**
21/0208/2**Diaarinumero**
01278/20/4113**Asia** Rakennuslupaa koskeva valitus**Valittajat** Marja Peuhkuri, Timo Peuhkuri, Sakari Niittymäki, Kari Mero, Juha Kukkonen ja Virve Kukkonen**Luvansaaja** Ilmatar Humppila-Urjala Oy**Päätös, josta valitetaan**

Humppilan teknisen lautakunnan päätös 20.5.2020 § 76

Johtava rakennustarkastaja on päätöksellään 30.1.2020 § 1 (lupatunnus 2020-1) myöntänyt Voimamyly Oy:lle rakennusluvan tuulivoimalan numero 7 rakentamiseen kiinteistölle 103-402-4-73. Tuulivoimala on tyypiltään Vestas V162 5,6 MW. Voimalan napakorkeus on 129 metriä, roottorin halkaisija 162 metriä ja kokonaiskorkeus maanpinnasta 210 metriä. Päätöksessä on muun ohella todettu, että tuulivoimalaosayleiskaavassa loma-asunnon yöaikaiseksi ulkomelutasoksi on määritetty 35 dB. Meluselvityksessä kyseisen arvon ylittäviä kiinteistöjä löytyy. Kaavavalmistelun aikana tai jälkeen valtioneuvosto on asetuksella 1107/2015 määrittänyt tuulivoimaloille loma-asunnon yöaikaiseksi ohjearvoksi 40 dB. Tuoreemman ja yksinomaan tuulivoimaloita koskevan asetuksen arvojen käyttämistä vertailuarvoina voidaan pitää ja hyväksyä vähäisenä poikkeamisena osayleiskaavamääräyksestä (MRL 175 §).

Tekninen lautakunta on valituksenalaisella päätöksellään jättänyt valittajien johtavan rakennustarkastajan päätöksestä tekemän oikaisuvaatimuksen Kari Meron, Juha Kukkoksen, Virve Kukkoksen ja Marja Peuhkurin osalta puuttuvan valitusoikeuden vuoksi tutkimatta ja Timo Peuhkurin ja Sakari Niittymäen osalta hylännyt sen.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelinvaihe	Sähköiset yhteystiedot	Faksi
Raatihuoneenkatu 1 13100 HÄMEENLINNA	Arvi Kariston katu 5 13100 HÄMEENLINNA	029 56 42200	Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi Sähköinen asiointipalvelu: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet	029 56 42269

Käsittely hallinto-oikeudessa

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Teknisen lautakunnan ja johtavan rakennustarkastajan päätökset on kumottava ja lupahakemus hylättävä.

Perusteet

Kaikilla valittajilla on rakennuslupapäätöksestä valitusoikeus, joka perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin kohtiin 2 ja 3. Tuulivoimalan rakentamisella on olennainen vaikutus valittajien kiinteistöjen rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen sekä välitön vaikutus heidän oikeuksiinsa ja etuihinsa.

Rakennuslupaa myönnettäessä loma-asunnon yöaikaisen ulkomelutason enimmäisarvona on osayleiskaavassa määritellyn 35 dB:n sijasta käytetty 40 dB:ä, mitä ei voida pitää maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:ssä tarkoitettuna vähäisenä poikkeamisena. Melutason osalta on noudatettava osayleiskaavan kaavamääräystä.

Tuulivoimala aiheuttaa valittajille kohtuutonta meluhaittaa. Hanketta varten laadittu melumallinnus ei anna luotettavaa tietoa voimalan tuottamasta ulko- ja sisämelutasosta lähiasukkaiden kiinteistöillä, koska mallinnuksessa ei ole ilmoitettu lähtötietona käytettyä melupäästön takuuarvoa. Mallinnuksesta ei myöskään käy ilmi, koskeeko se sahalaitaista vai suuremmat melupäästöt tuotavaa sileälapaista voimalaa. Meluvaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös amplitudimodulaatio sekä melukuormitusta lisäävä tuulivoimaloiden 7 ja 10 yhteisvaikutus.

Tuulivoimalasta aiheutuu valittajille myös kohtuutonta välkehaittaa. Välkemallinnuksessa ei tule huomioida puuston vaikutusta. Todelliset välkemäärät saattavat olla huomattavasti suuremmat kuin mallinnuksessa on esitetty.

Tuulivoimaosayleiskaavan alueelle alun perin suunnitelluista voimaloista suurin osa on ajan myötä poistettu tai kumottu. Alueelle jäisi enää satunnaisesti sijaitsevia ja kohtuuttoman suuria yksittäisiä voimaloita. Voimalat eivät tällaisina sovellu rakennettuun maisemaan ja ympäristöön, jossa on ennestään useita vakinaisia ja vapaa-ajan asuntoja.

Lausunnot ja selitykset

Tekninen lautakunta on antanut lausunnon.

Ilmatar Humppila-Urjala Oy on antanut selityksen todeten muun ohella, että Ilmatar Humppila-Urjala Oy:stä on Voimamyylly Oy:n kanssa 11.10.2019 tehdyn sopimuksen perusteella tullut kysymyksessä olevan tuulivoimahankkeen omistaja ja toiminnanharjoittaja. Yhdenkään valittajan vakituiseen asuntoon tai loma-asuntoon ei kohdistu valtioneuvoston asetuksessa 1107/2015 määritellyt raja-arvot ylittäviä meluvaikutuksia eikä kohtuuttomina pidettäviä välkevaikutuksia. Valittajilla ei ole asiassa valitusoikeutta.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen, jossa on muun ohella todettu, että alueella voimassa olevan tuulivoimaosayleiskaavan mukaan voimalan lapojen tulee olla pituudeltaan sellaiset, että niiden pyyhkäisyalan etäisyys maahan on vähintään 60 metriä. Kysymyksessä olevalla voimalamallilla etäisyys maasta lapoihin on vain 48 metriä.

Ilmatar Humppila-Urjala Oy:lle on lähetetty tiedoksi valittajien antama vastaselitys ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen. Selitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valituksen Marja Peuhkurin, Kari Meron, Juha Kukkonen ja Virve Kukkonen tekemänä.

Hallinto-oikeus kumoaa Timo Peuhkurin ja Sakari Niittymäen valituksesta teknisen lautakunnan ja johtavan rakennustarkastajan päätökset ja hylkää lupahakemuksen.

Perustelut

Valitusoikeus

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin 1-3 kohtien mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 1-4 kohtien mukaan valitusoikeus poikkeamispäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Asiassa on kysymys tuulivoimalan numero 7 rakentamisesta kiinteistölle 103-402-4-73. Asiassa on ensin ratkaistava, onko valittajilla valitusoikeutta johtavan rakennustarkastajan rakennuslupapäätöksestä 30.1.2020 § 1. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä voi perustua myös maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:ään, jos rakennuslupa on myönnetty ilman maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä säädettyä poikkeamislupaa, vaikka poikkeamislupa olisi ollut tarpeen.

Jäljempänä tästä ratkaisusta ilmenevin perustein hanke olisi edellyttänyt maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamislupaa. Valitusoikeutta on näin ollen arvioitava maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n perusteella.

Karttatarkastelun perusteella yhdenkään valittajan kiinteistö ei rajoitu tuulivoimalan rakennuspaikkana olevaan kiinteistöön 103-402-4-73. Kenelläkään valittajista ei näin ollen ole rakennuslupapäätöksestä valitusoikeutta maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 1 kohdan perusteella.

Lähimmäksi hanketta sijoittuu Timo Peuhkurin omistama kiinteistö 103-402-3-92, joka sijaitsee noin 740 metrin päässä kysymyksessä olevasta tuulivoimalasta. Kiinteistöllä sijaitsevan vapaa-ajan asunnon etäisyys voimalaan on noin 780 metriä. Sakari Niittymäen omistama kiinteistö 103-406-1-335 sijaitsee noin 820 metrin päässä voimalasta ja kiinteistöllä sijaitsevan asuinrakennuksen etäisyys voimalaan on noin kilometri. Marja Peuhkurin omistaman kiinteistön 103-406-1-54 ja sillä sijaitsevan asuinrakennuksen etäisyys voimalaan on noin kilometri. Kari Meron omistama kiinteistö 103-406-1-244 ja Juha Kukkoson omistama kiinteistö 103-406-1-81 sijaitsevat yli kilometrin päässä voimalasta.

Numerola Oy on laatinut hankkeesta 13.6.2019 päivätyn melu- ja välkeselvityksen. Selvitys koskee Humppilan ja Urjalan alueelle sijoituvia kahdeksaa tuulivoimalaa, joista voimalat T1, T3, T7, T8 ja T10 sijaitsevat Humppilassa. Mallinnukset on voimalan T7 osalta laadittu käyttäen turbiinityypin Vestas V162 5,6 MW teknisiä tietoja ja napakorkeutta 129 metriä. Selvityksiä on pidettävä riittävinä valitusoikeuden arvioinnin kannalta.

Edellä mainitusta melu- ja välkeselvityksestä ilmenee, että Timo Peuhkurin, Sakari Niittymäen, Kari Meron ja Juha Kukkoson omistamat kiinteistöt sijoituvat alueelle, jolla melutaso on 35-40 dB ja välkevaikutus 10-20 tuntia vuodessa. Marja Peuhkurin omistama kiinteistö sijoittuu alueelle, jolla melutaso jää alle 35 dB:n ja välkevaikutus on 4-8 tuntia vuodessa.

Kun otetaan huomioon Timo Peuhkurin ja Sakari Niittymäen omistamien kiinteistöjen ja niillä sijaitsevien rakennusten etäisyydet kysymyksessä olevaan voimalaan sekä hankkeen melu- ja välkevaikutuksista esitetty selvitys, rakennuslupapäätös saattaa vaikuttaa olennaisesti mainittujen kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen sekä vaikuttaa huomattavasti Peuhkurin ja Niittymäen asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Näin ollen Timo Peuhkurilla ja Sakari Niittymäellä on maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 2 ja 3 kohdan perusteella asiassa valitusoikeus.

Kun otetaan huomioon Kari Meron ja Juha Kukkoson omistamien kiinteistöjen etäisyydet kysymyksessä olevaan tuulivoimalaan, melu- ja välkeselvityksestä ilmenevien vaikutusten ei mainittujen kiinteistöjen osalta voida katsoa merkittäviltä osin johtuvan voimalasta 7. Rakennuslupapäätöksen ei siten voida arvioida vaikuttavan olennaisesti mainittujen kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen tai vaikuttavan huomattavasti Kari Meron, Juha Kukkoson tai Virve Kukkoson asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Kun otetaan huomioon Marja Peuhkurin omistaman kiinteistön ja sillä sijaitsevan asuinrakennuksen etäisyys voimalaan sekä hankkeen melu- ja välkevaikutuksista esitetty selvitys, rakennuslupapäätöksen ei voida arvioida vaikuttavan olennaisesti kyseisen kiinteistön rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen tai vaikuttavan huomattavasti Peuhkurin asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin. Näin

ollen Kari Merolla, Juha Kukkosella, Virve Kukkosella ja Marja Peuhkurilla ei ole rakennuslupapäätöksestä valitusoikeutta myöskään maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 2 ja 3 kohdan perusteella. Teknisen lautakunnan on siten tullut jättää oikaisuvaatimus Kari Meron, Juha Kukkoson, Virve Kukkoson ja Marja Peuhkurin osalta tutkimatta, ja valitus on heidän tekemänään hylättävä.

Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaan rakennuslupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:n 1 momentin mukaan rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä asemakaava-alueen ulkopuolella on, että:

5) maakuntakaavasta tai yleiskaavasta johtuvat 33 ja 43 §:n mukaiset mahdolliset rajoitukset otetaan huomioon.

Asiassa saatu selvitys

Kysymyksessä oleva rakennuslupa on myönnetty Vestas V162 5,6 MW -tuulivoimalan rakentamiseen. Tuulivoimalan napakorkeus on 129 metriä ja roottorin halkaisija 162 metriä.

Alueella on voimassa Humppilan kunnanvaltuuston 26.3.2015 maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena yleiskaavana hyväksymä Humppilan oikeusvaikutteinen tuulivoimaosayleiskaava. Kaava sisältää muun ohella kaavamääräyksen, jonka mukaan ennen rakennusluvan myöntämistä tulee varmistaa, etteivät voimalat aiheuta ympäristöministeriön suunnitteluohjeiden 4/2012 keskiäänitasojen ylittävää melua (asuntoalueilla päiväaikaan 45 dB ja yöaikaan 40 dB, loma-asuntoalueilla päiväaikaan 40 dB ja yöaikaan 35 dB). Kaavassa on lisäksi osoitettu ohjeelliset tuulivoimaloiden sijainnit ja alueet, joilla tuulivoimalan lavat voivat yltää alimmillaan 60 metrin korkeudessa.

Numerola Oy:n hankkeesta laatimassa 13.6.2019 päivätyssä melu- ja välkeselvityksessä on mallinnettu tuulivoimaloista aiheutuvaa melua lähialueilla sijaitsevien 12 vakituisen asunnon, kahdeksan loma-asunnon ja viiden loma-asuntoalueen kohdalla. Vakituisten asuntojen kohdalla keskiäänitasot olivat 26,0-37,8 dB ja yksittäisten loma-asuntojen kohdalla 29,5-39,3 dB. Loma-asuntoalueilla keskiäänitasot olivat 32,4-34,5 dB.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Asiassa saadun selvityksen perusteella tuulivoimaloiden vaikutusalueella on loma-asuntoja, joiden kohdalla meluselvityksessä mallinnettu keskiäänitaso ylittää 35 dB. Kaavassa olevat melua koskevat määräykset ovat perustuneet ympäristöhallinnon ohjeeseen 4/2012. Valtioneuvoston tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista antaman, 1.9.2015 voimaan tulleen asetuksen 1107/2015 3 §:n mukaan tuulivoimalan toiminnasta aiheutuva melupäästön takuuarvon perusteella määritelty laskennallinen melutaso ja valvonnan yhteydessä mitattu melutaso eivät saa ulkona ylittää melulle altistuvalla alueella melun A-taajuuspainotetun keskiäänitason (ekvivalenttitason L_{Aeq}) ohjearvoja loma-asutuksen osalta päivällä (klo 7-22) 45 dB ja yöllä (klo 22-7) 40 dB. Kun otetaan huomioon edellä mainittu asetus, hanke ei edellytä maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamislupaa kaavan melutasoa koskevasta kaavamääräyksestä, vaan asia on voitu käsitellä vähäisenä poikkeamisena rakennusluvan yhteydessä.

Asiassa on kuitenkin vielä ratkaistava, edellyttääkö hanke maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamislupaa tuulivoimaosayleiskaavan kaavamääräyksestä, joka koskee tuulivoimalan lapojen lyhintä etäisyyttä maahan. Kun kysymyksessä olevan tuulivoimalan napakorkeus on 129 metriä ja roottorin halkaisija 162 metriä, voimalan lapojen lyhin etäisyys maahan on 48 metriä. Kun tuulivoimaosayleiskaavassa on tältä osin määrätty vähimmäisetäisyydeksi 60 metriä, hanke on kaavan vastainen ja olisi kyseisiltä osin edellyttänyt maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeamislupaa. Kun poikkeamislupaa ei ole haettu eikä myönnetty, johtava rakennustarkastaja ei ole voinut myöntää haettua rakennuslupaa. Johtavan rakennustarkastajan ja teknisen lautakunnan päätökset on siten kumottava ja lupahakemus hylättävä.

Kun rakennuslupapäätös on edellä esitetty huomioon ottaen lainvastainen, hallinto-oikeus ei lausu valituksessa esitetyistä muista päätösten lainvastaisuutta koskevista valitusperusteista.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Maankäyttö- ja rakennuslaki 187 § 1 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkipanon jälkeen).

Esittelijäjäsen

Maria Jokinen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Virpi Juujärvi ja Maria Jokinen.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Marja Peuhkuri asiakumppaneineen
Asiamies: Sinikka Jalasjoki

Jäljennös Ilmatar Humppila-Urjala Oy
Humppilan tekninen lautakunta
✓ Humppilan kunnanhallitus

Tiedoksi Ympäristöministeriö, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

km

Jäljennöksen oikeaksi todistaa
päättökseen antopäivänä

Kirsi Koukku
lainkäyttösihteeri

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>